

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2014 r.

po rozpoznaniu sprawy z wniosku obrońcy **M. W., D. S., J. W. (z domu S.), H. S. i Ir. W.**

skazanych za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 26 września 2007 r.,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 6 grudnia 2006 r.,

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. oddalić wniosek;

2. kosztami sądowymi postępowania o wznowienie obciążyć skazanych.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 6 grudnia 2006 r., sygn. akt II K .../06, uznał [...]

za winnych przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i in., polegających przede wszystkim na pozorowaniu kolizji drogowych i wyłudzeniu nienależnych odszkodowań.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora i obrońcy oskarżonych, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 26 września 2007 r., w części zmienił zaskarżony wyrok w zakresie orzeczonych kar i obowiązku naprawienia szkody, w zasadniczej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

W dniu 11 kwietnia 2014 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanych o wznowienie postępowania. Obrońca, wskazując przepis art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i częściowo zmienionego, a częściowo utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w R. i przekazanie sprawy Sądowi w R. do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku powołano się na ujawnienie się, już po wydaniu obu wyroków, nowych faktów, nieznanych uprzednio Sądom, w postaci wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 marca 2011 r., sygn. akt II K .../07, którym uniewinniono szereg osób, przeciwko którym toczyło się w Prokuraturze Okręgowej w R. to samo postępowanie przygotowawcze, co przeciwko oskarżonym skazanym ostatecznie wyrokami wskazanymi we wniosku o wznowienie. W związku z jednym z zarzutów dotyczących M. W. (z art. 280 § 1 k.k.), sprawa przeciwko grupie osób, które miały zajmować się wyłudzeniami odszkodowań podzielona została na dwie sprawy, sporządzono dwa akty oskarżenia, chociaż podstawę dowodową oskarżenia stanowiła ta sama opinia biegłych z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego wydana przez P. B. i P.S., z której wynikało, że stwierdzone uszkodzenia poszczególnych pojazdów nie powstały w wyniku okoliczności podawanych przez uczestników kolizji. Jedno z dwóch postępowań toczących się na podstawie sporządzonych aktów oskarżenia zakończyło się prawomocnym skazaniem – jest to postępowanie zakończone wyrokami wskazanymi we wniosku o wznowienie postępowania, natomiast drugie, zakończone zostało w pierwszej instancji wyrokiem uniewinniającym Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 marca 2011 r., sygn. akt II K .../07, który po rozpoznaniu apelacji prokuratora utrzymany został w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z dnia 25 października 2011 r., sygn. V Ka .../11. Sądy obu instancji orzekające w tym postępowaniu uznały, że dowód z

opinii biegłych P. B. i P. S. jest niewystarczający dla przypisania oskarżonym zarzucanych im przestępstw.

Obrońca skazanych podkreśliła w uzasadnieniu wniosku o wznowienie, że obecnie zaistniała sytuacja, w której część osób oskarżonych o udział w tym samym procederze jest skazana, a część uniewinniona w zależności od tego, czy postępowanie toczyło się przed Sądem Okręgowym w R., czy przed Sądem Rejonowym w G., przy czym w obu postępowaniach doszło do diametralnie innej oceny kluczowego w sprawie dowodu w postaci opinii biegłych.

Prokurator Prokuratury Generalnej w piśmie z dnia 17 czerwca 2014 r. wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., na który powołano się we wniosku obrońcy, przewiduje wznowienie postępowania, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem sądowi, wskazujące na to, że prawomocne orzeczenie w świetle nowych faktów i dowodów jest niesłuszne. Podstawa wznowienia postępowania *propter nova* opierać się może tylko na takich faktach lub dowodach, z którymi sąd nie zapoznał się w toku prawomocnie zakończonego postępowania, inaczej mówiąc, nie znał ich przy orzekaniu. Z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego wynika, że nowy dowód wskazywać ma na wysokie prawdopodobieństwo, że w wyniku wznowienia postępowania zapadnie odmienne od poprzedniego orzeczenie. Innymi słowy nie chodzi jedynie o przedstawienie wątpliwości co do wcześniejszych ustaleń faktycznych, a o poważne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2004 r., III KO 32/02, OSNKW 2004, z.10, poz. 99 i cytowane tam orzecznictwo; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2009 r., III KO 73/08, R-OSNKW 2009, poz. 396).

W postępowaniach opisanych we wniosku o wznowienie doszło do różnych ocen tej samej opinii biegłych, opinii dotyczącej jednak szeregu jednostkowych przypadków, które siłą rzeczy były różne. Dwa sądy, orzekając w odrębnych postępowaniach dokonały odrębnej i zasadniczo odmiennej oceny tego samego dowodu. Taki stan rzeczy nie jest ze względów społecznych pożądanym, ale biorąc pod uwagę zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądów, wyrażoną w art. 8 k.p.k.,

obiektywnie w procesie karnym nie da się uniknąć tego typu sytuacji. Ocena przynajmniej niektórych dowodów jest procesem do tego stopnia skomplikowanym, że efekty końcowe tego procesu mogą istotnie się różnić, przy tym często nie ma pewności, która z różniących się ocen jest zasadna. Różnorodność okoliczności, które bierze się pod uwagę przy ocenie dowodów, skomplikowanie różnego rodzaju zdarzeń i bogactwo faktów im towarzyszących czasami nie pozwalają na jednoznaczne rozstrzygnięcia, zwłaszcza w sytuacji, w której wskazani biegli wydawali odrębne opinie w odniesieniu do poszczególnych uszkodzonych samochodów.

W toku rozpoznania wniosku o wznowienie wskazanego we wniosku postępowania odpowiedzieć należy na pytanie, czy prawomocne uniewinnienie w sprawie która toczyła się przed Sądem Rejonowym w G. i Sądem Okręgowym w R. stanowi nowy fakt lub dowód, który może stanowić podstawę wznowienia. Zauważyć należy, że w toku tego postępowania nie doszło do wydania nowej opinii biegłych, która zdyskwalifikowałaby wnioski opinii biegłych [...]. Sąd powołał wprawdzie zespół nowych biegłych, którzy jednak po zapoznaniu się z materiałami sprawy, na podstawie których mieliby wydać opinię, odstąpili od jej wydania, uznając, że fotografie uszkodzonych pojazdów są złej jakości. Nie były to przy tym te same fotografie którymi dysponowali biegli [...]. Zauważyć zatem trzeba, że jest to sytuacja jakościowo inna od takiej, w której po wydaniu orzeczeń pojawia się nowa opinia, w której biegli dochodzą do innych niż uprzednio wniosków. Sądy orzekające w postępowaniu, którego dotyczy wniosek o wznowienie wiedziały przy tym, na podstawie jakich materiałów wydana została opinia biegłych i podstawę tę zaakceptowały.

Dodatkowo zaznaczyć trzeba, że kwestia oceny przedmiotowej opinii biegłych, a właściwie kolejnych wydawanych przez nich opinii dotyczących poszczególnych pojazdów stanowiła przedmiot oceny także sądu odwoławczego rozpoznającego w tej kwestii zarzuty z apelacji obrońcy oskarżonych. Podkreślić nadto należy, że ustalenia sądu pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie dokonane zostały nie tylko na podstawie omawianej we wniosku opinii biegłych, ale również na podstawie innych dowodów.

Sądy obu instancji podkreśliły, że opinie nie są jedynymi dowodami winy oskarżonych i wskazały także inne dowody w postaci wyjaśnień oskarżonych i zeznań konkretnych świadków, na podstawie których oparte zostało uznanie winy oskarżonych. Był to zatem dowód istotny, ale nie jedyny wskazany przez sądy jako podstawa przypisania oskarżonym zarzucanych im czynów. Biegli, którzy odmówili opiniowania w sprawie Sądu Rejonowego w G. nie odrzucili przy tym kategorycznie wniosków opinii biegłych P. B. i P. S., stwierdzając jedynie brak podstaw dowodowych do wydania nowej opinii i wywiedzenia stanowczych wniosków. Skoro jednak wcześniejsze wnioski biegłych przeważnie (z dwoma wyjątkami) zostały potwierdzone innymi ujawnionymi w toku przewodu sądowego dowodami i znalazło to akceptację sądów obu instancji, to trudno na podstawie odmowy opiniowania przez innych biegłych w innym postępowaniu uznać, że wnioski sporządzonych opinii są niezasadne.

Uznać zatem należy, że w sprawie brak podstawy do wznowienia postępowania. W szczególności, podstawy tej nie może stanowić wskazany we wniosku fakt odmowy wydania opinii w innym postępowaniu i wyrażone przez inny sąd, w innym postępowaniu wątpliwości co do winy innych oskarżonych, oskarżonych o podobne, ale jednak jednostkowo inne czyny. Przedstawione we wniosku wątpliwości nie wskazują na poważne prawdopodobieństwo wadliwości wyroków wydanych w sprawie, której dotyczy wniosek.

Z powyższych względów wniosek oddalono.